

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 17. oktobra 1908.

Štev. 42.

Vabilo.

Katololiško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem

priredi

shod

na Strmcu

v nedeljo dne 18. oktobra 1908, ob 1. uri popoldne pod milim nebom.

Govorita g. državni poslanec Grafenauer in predsednik političnega društva g. dr. Brejca.

Možje s Strmca, Dholice, Kostanj, Lipe, Domačal, Skočidola, Dvora in okolice, pridite v velikem številu!

Vladne in nemčurske hlače se tresejo pred kranjskimi senkami.

Pozabljena vasica Podljubelj, za katero se zdaj živ krst ni zmenil, je naenkrat dvignila cel vladni in liberalni nemčurski tabor. — Kako to? Poslušajte!

Okrog Borovelj stanuje nebroj delavcev, revnih in trpečih delavcev. Komu bi se ti siromaki, ki se ves dan mučijo s kladivom in kovalom, ki ne vidijo lahko dobrohotnega obraza, ki stanujejo v zakotnih, vlažnih luknjah, ne smilili? — Kdo bi njim, njihovim ženam in otročičem ne privoščil kake zabave? Kdo bi njim, ki morajo sključeni čepeti po 30 ob nedeljah v zamazanih, zakajenih, 3 m nizkih gostilniških kletih, ne privoščil kaj lepšega? Kdo bi bil tako neusmiljen, tako pobalinsk, da bi jim ne privoščil lepe zračne dvorane ali kake igre v zabavo, kjer bi se ubogi trpini čutili tudi ljudje?

In so vendar taki! — So namreč celovski, beljaški in šentvidski posebneži, ki delavcem tega ne privoščijo! So oni mladiči, ki se šopirijo po najbogatejših, krasnih telovadniških dvoranah, ki tega delavcu ne privoščijo! Oni se zastonj guncajo in skačejo po dragocenih celovških telovadnicah, katere so zidane z ljudskim in tudi slovenskim in tudi delavskim denarjem, torej na tujih tleh! — In zdaj pa hočejo prepovedati delavcu, da ne sme vstopiti v svoj lasten, tako ponižen, tako skromen, tako težko zidan dom!

Delavstvo podljubeljsko se je namreč hotelo v nedeljo čisto ponižno in mirno veseliti novega doma! — Bila bi sv. maša, potem bi se hiša, naša hiša, lepo blagoslovila, da bi nam Bog dal obilo blagoslova v njej, in potem bi se delavcem po domače povedalo: Glejte, to smo storili za Vas, da Vam pomagamo! Tukaj bodite kot doma! — No, razume se, da bi bilo prišlo nekaj poštenih gostov tudi s Kranjskega, kjer je tudi res poštenost doma, in bili bi enega srca, ene misli! Navdušili bi se bili za domovino, za Avstrijo, za cesarja, za jubilej! In glej ga vraga! Nemški Mihal se zbudi! Nemški Napoleoni se pridejo posvetovati v Podgoro! Dobrnik, Metnic, Lemež, Kiršner! Tam se skuje bojni načrt. — Celo koroško bando treba dvigniti! Skliče se 5 shodov, po vseh podljubeljskih gostilnih! Lov je napovedan! „Freie Stimmen“ izhajajo v podvojeni surovosti! Ven s Kranjci! Samopomoč! — To so bojni klici teh junakov. In naenkrat se stresejo hlače še vladi, njej, kateri bi se ravno stresti ne smele. Ustraši se, tuhta! Kaj bo? Kranjci! Vojaštvo, lov, puške, kordon! Žandarmerija! Vse te besede se mečejo sem in tja.

Srčni krč se jih prijemlje! In . . . Ampak! Was da! Najboljši recept je: vse prepovedati! Vse naj doma ostane!

In zdaj smo tu in strinimo! — Gledamo postave, ki so v Celovcu na papirju, v Rožu se pa ne prakticirajo!

Vlada torej ne zna ščititi navadnega našega shoda na domačih tleh! — Vlada ne zna braniti poštenega delavstva pred turnarji! Vlada noče v jubilejnem letu nam koroškim Slovincem dati v lepi dvorani priložnosti, da bi dali duška svojim domovinskim čutom za cesarja. Vlada torej ni hotela in noče ščititi našega stremljenja, da bi delavstvo k miru, k ljubezni do domovine, k spoštovanju do oblasti navajali, v današnjih časih, ko rdeča stranka tako odvaja delavstvo v nasprotno strujo! Tu se vendar bije sama sebe po glavi!

Dobro, to vzamemo na znanje! Vemo, kaj imamo od vlade pričakovati. Sicer pa zadnja beseda ni izgovorjena. Nova plat cele stvari je ta-le: Neverjeten strah pred Kranjci.

Ta strah govori iz Oblaserjevega „Karavanken-hotela“, ta strah šumi v vladni celovski palači, ta strah je skočil v turnarske hlače!

Zdaj pa Vas vprašamo, gospodje predragi, ako ste trezni (sicer s turnarji bo zdaj težko govoriti, ker gotovo že pijejo na nedeljski račun in si iz sodov že bašejo korajžo):

Kdo pa je sploh o bogve kakih Kranjcih govoril? Res je, mi smo želeli svoje, nam tako mile brate imeti poleg nas in bi jih bili pogostili tako nobel, kot se za tako odlične in dostojne ljudi spodobi! — Mislili pa nismo, da kakih 50—100 Kranjcev, katerih pa doslej še vabili nismo, spravi celo vlado, okrajno glavarstvo, vse nacionalce v tak strah, da je treba brambe, kakor bi vdrli Turčini v deželo. Dobro, da vemo, s čim lahko te ljudi malo postrašimo. Sicer pa nam je vlada dala recept za vso prihodnost. Če bomo hoteli kdaj mi preprečiti zborovanje izdajalske „südmärke“ ali „šulferajna“, če se nam ne bo zljubilo več, pripuščati vroma nemških tujcev v slovenski boroveljski okraj, da bi uganjali tam šulferajnske orgije, bomo poklicali na pomoč 50 Kranjcev, napovedali zborovanje in vlada bo — nemško komedijo prepovedala. Tako je pri nas. Vse je zmedeno in se trese, le naše glave so na jasnem.

Sicer je res! Pot je Kranjcem odprta, in ona vzorna, nadebudna, velikanska kranjska organizacija nam pošlje, ako treba, tekem 3 dni na tisoče ljudi v staro slovensko koroško domovino! Ampak na to niti mislili nismo. Poneje se to lahko še vedno zgodi!

Nam je torej vlada zabranila slovesno otvoritev doma na lastnih tleh! Prepovedani so namreč za nedeljo v Podljubelju in Borovljah vsi shodi, vsi sestanki, vse pevske prireditve!

Eno nam je zdaj jasno: v živo smo zadeli nasprotnike z delavskim domom! Jasno nam je, da se bojijo nas in našega pozitivnega dela! To je za nas sladka in zlata izkušnja zadnjih dni!

Zato, slovenski in krščanski rodoljubi! Hvala vam vsem za vašo dosedanje požrtvovalnost! Rodila je lep sad. Pokažite pa, da razumete položaj! — Na prošnje, katere smo poslali za delavski dom v Podljubelju, naj zdaj noben ne pozabi! Naj vsakdo pošlje svoje darilo, in četudi samo 20 vinarjev. V tem skupnem delovanju je naša moč, naše upanje! Zdaj enkrat vsi za Podljubelj! Potem pa kmalu za nekaj drugega!

Vlada prepovedala nemške shode.

Nemškutarji nam ne dovolijo več zborovati na lastnih tleh; zato so „Freie Stimmen“ hujskale proti Slovincem in v dolgem članku pozivale Nemce in nemškonacionalna društva na

protestni shod v Podljubelj 18. t. m., pod pretvezo, da hočejo „kranjskim hujskacem vrata pokazati, z domačimi bindišarji pa hočejo v miru živeti“. Hinavstvo! Ali nismo hoteli ravno domačini zborovati? Ali nismo hoteli slovesno otvoriti delavske hiše za domače delavce? Kaj imajo celovski Nemci na slovenskih tleh opraviti? Ali jih mi kdaj motimo, če zborujejo na Zgornjem Koroškem? Ni se še nemškonacionalna hinavščina pokazala v lepši luči nego sedaj. Štimce so hujskale, in ne brez uspeha. Hotele so po vsej sili uprizoriti poboj Slovencev. Zadnjo nedeljo se je vozila iz Celovca na Zihpolje nemška družba Celovčanov, ki so imeli palice s svinčenim gumbom ob koncih. In eden teh kulturonoscev je žugal: „S temi palicami bomo pobili Slovence.“ Navzoč slovenski kmet je vstal, se predstavil kot Slovenca in protestiral proti takim besedam. Nemški junaki pa so takoj umolkni. In vse-nemški profesor Angerer nam bo tudi vedel povedati, kakšne namene so imeli Nemci s turistovskimi palicami za Podljubelj. Zato, da bi nas nemškutarija pobijala, Slovenci res še nismo zrel. Vladi je bilo dobro znano raufarsko razpoloženje Nemcev in nemškutarjev. Zato je tudi Nemcem shode v Podljubelju prepovedala. To seveda še ni bil pravi povod, da je storila to tudi nam. Radovedni smo, kdaj bo prepovedala vlada nemške shode na Zgornjem Koroškem, če ne bodo nam vseč. Sedanja deželna vlada koketira z nemškonacionalno politiko, in zato je nezmožna, zastopati postavno, nam pravično stališče.

„Mir“ pred sodiščem ali narodni radikalizem „Korošcevega“ pristaša.

Naši bralci se še spominjajo, kako divjo gonjo so lansko poletje začeli nekateri zoper naše politično vodstvo, naš list „Mir“ in zlasti predsednika našega političnega društva g. dr. J. Brejca, ki ni samo Nemcem in nemškutarjem ampak tudi nekaterim Slovincem sila na potu. Članek za člankom je izšel v „Slov. Narodu“, pozneje se je ustanovil celo nov listič pod pseudonimom „Korošec“ s programom: Zoper „Mir“, Grafenauerja in dr. Brejca! Zares narodno-radikalni program, kaj ne? Program, vreden podpore vseh narodno-radikalnih — Nemcev! Posebno ostuden je bil nek članek v „Slov. Narodu“ z dne 7. septembra l. l., ki pravi, da „Mir“ samo tega še ni povedal, koliko enemu ali drugemu klerikalnemu rodoljubu politika na Koroškem nese. Vsak, kdor naše razmere le malce pozna, se je zgražal nad to vnebovpijočo lažnivostjo in neotesanostjo. V št. 39. z dne 14. septembra 1907 je „Mir“ to budalost v članku „Višek nesramnosti“ označil kot grdo obrekovanje, podlo sumničenje in brezvestno laž. Pisca z imenom ni imenoval, pač pa je rekel, da je „Narodov“ članek spisal „nekdo, ki ga je še prav pred kratkim koroška neklerikalna družba radi nenarodnega postopanja družabno bojkotirala“. In sedaj je prišel — čujte — dr. Ferdo Müllerjev koncipijent dr. J. C. Oblak in je rekel: To pa sem jaz! In vložil je — 42. dan tožbo zoper dr. Brejca, msgr. Podgorca in naš list, potem ko je bila tožba zoper „Narod“ ravno zastarela! Predlagal je celo — hišno preiskavo pri svojem prejšnjem šefu dr. Brejcu, dasi je seveda vedel, da po preteku 6 tednov rokopisa članka „Višek nesramnosti“ gotovo ne bo našel, četudi bi bil dr. Brejca res pisec tega članka. Kajpada je dež. sodišče na žalost dr. Oblaka postopanje zoper dr. Brejca in msgr. Podgorca končno ustavilo, ker ni bilo zoper nja niti najmanjšega dokaza, vključ temu, da je dr. Oblak dal pol sveta zaslišati. Ostal je torej le še „Mir“. Naš odgovorni urednik je tožbi ugovarjal, da mora dr

Oblak najprej dokazati, da je on tisti, ki je bil radi nenarodnega postopanja od slovenske družbe bojkotiran, ker le ako to dokaže, je dr. Oblak tožiti opravičen. Dr. Oblak ni videl nastavljenega pasti in se je res na imeniten način ujel. Začel je takoj po pričah dokazovati, da je bil on tisti, ki ga je slovenska družba v Celovcu zato bojkotirala (se ga izogibala), ker se je nemških plesov udeležil. Kajpada se mu je ta dokaz, ki smo ga mi komaj čakali, sijajno posrečil. Kajti priče dr. Hudelist, profesor Scheinigg, dr. Ferjančič, dr. Müller, dr. Brence, Jug, Čad in Baudek so soglasno potrdile, da je bil res prav dr. Oblak sam radi obiskovanja šulferajnskega in drugih nemških plesov od slovenske družbe bojkotiran. Sedaj je torej **sočno dognano, da je dr. Oblak obiskovalec celo plesov nemškega šulferajna!** Kaj bo neki k temu rekla tista ljubljanska in sploh slovenska družba, ki je bila o narodnem radikalizmu dr. Oblaka in „Korošca“ prepričana?

Radovedni smo pa res, kaj k temu poreče maloznani „Korošec“ in „Slovenski Narod“, ki je pisal v 215. št. sledeče: „Opozarjamo ljubljanske Slovence, zlasti pa Slovenke, naj bodo previdni, kadar dajo podpore. **Kdor podpira „Šulferajn“, dela za potujčenje naših slovenskih otrok,** za katere edine je to nemško grabežno društvo ustanovljeno. Če je nemška predrznost velika, bodi velika tudi naša previdnost! Niti vinarja za nemški šulferajn!“ Saj dr. Oblak sam pravi, da je „Narodov“ dopisnik in tudi „Korošec“ se ne krpa daleč od njega.

Tako se je torej dr. Oblaku dokaz, da je on do tožbe zoper naš list opravičen, popolnoma posrečil, ker je dokazal, da je identičen s tistim, ki je bil radi nenarodnega postopanja družabno bojkotiran. Ker je naš odgovorni urednik iz razlogov, ki so spričo naših porotniških razmer vsakemu Slovencu razumljive, izjavil, da zadevnega članka pred tiskom ni bral, prišla je cela stvar zaradi prestopka zanemarjenja dolžne paznosti pred okrajno sodišče v Celovcu. Tu se je naš odgovorni urednik po svojem zagovorniku zagovarjal, da je „Mirov“ članek samo opravičena kritika onega „Narodovega“ članka, v katerem se je naše zaslužne rodoljube na tako grd način obrekovalo. Naš zagovornik je izvajal, da je ta kritika čisto opravičena, kakor hitro se dokaže, da je dotični „Narodov“ članek pisal dr. Oblak sam in se zanj od „Naroda“ dal plačati. Zato je predlagal naš zagovornik, da se zasliši dr. Oblak za pričo, če je on tisti članek zoper svojega prejšnjega šefa res pisal in se je zanj dal plačati. Pa glejte, dr. Oblak se začne zoper svoje pričevanje z vsemi štirimi braniti. Sklicuje se najprej na uredniško tajnost — zakaj, ne razumemo, saj ni on urednik. Skrivaj se je za nevarnost tožbe v kljub temu, da je kot jurist vedel, da je vsaka tožba zoper „Narod“ in zoper njegovega dopisnika že pred meseci zastarela, in končno ugovarjal, da bi mu pričevanje znalo v sramoto služiti (!)

Sodnik je dr. Oblakovo zadrego upošteval in sklenil, da dr. Oblak ne bo zaslišan. Nato je naš zagovornik predlagal, da naj se zasliši „Narodova“ urednika gg. Malovrha in Pustoslemška in g. dr. Tavčarja v pričevanje, da je dotični članek res pisal dr. Oblak in je bil zanj plačan. Predlagal je v tem pogledu tudi predložitev knjig „Narodne tiskarne“, iz katerih naj bi se dognalo, da je bil dr. Oblaku za dotični članek honorar nakazan. Toda sodnik je zavrnil tudi ta dokaz in je obsodil naš list na 100 K globe. Seveda, ako se nam vsak dokaz resnice onemogoči, potem je obsodba neizogibna. To bo razumel vsak, ki se je že kdaj pravdal. Naš zagovornik se je pa zoper to razsodbo pritožil, in 9. t. m. se je vršila pri deželni sodišču prizivna razprava. K tej je dr. Oblak poklical na pomoč dr. Vilfana iz Radoljice, tistega odvetnika, o katerem se je dognalo, da je v kljub tozadevnim sklepom slovenske odvetniške zveze vlagal za Slovence na Koroškem nemške tožbe. Obravnava je bila nad vse zanimiva. Že pred obravnavo je dr. Vilfan ponujal nekako poravnavo, in dr. Oblak bi bil zadovoljen s tako poravnavo, ako bi mu „Mir“ podal neko častno izjavo. Naš zagovornik je nato izjavil, da v slučaju, če dr. Oblak izjavi, da dotičnega članka v „Narodu“ ni on pisal, da je bil tedaj v „Miru“ po nedolžnem obdolžen očetovstva dotičnemu „Narodovemu“ članku, je pripravljen „Mir“ svojo zmoto priznati, oproščena prositi in dati dr. Oblaku popolno zadoščenje. Predsednik, deželni sodni svetnik Nadamlenzki, vpraša dr. Oblaka, če je voljen dati izjavo, da „Narodovega“ članka ni on pisal. Dr. Oblak, ki na to očitno ni bil pripravljen, pobledi, zahtevane izjave pa ne poda!

Pričela se je torej obravnava, pri kateri smo doživeli čudno presenečenje. Opazili smo, da je dr. Oblak v tožbi zoper slovenski list

govoril nemški, ne da bi prej vsaj poskusil govoriti slovenski, kar je moralo seveda tudi dr. Vilfana zapeljati, da se je takoj po prvem poskusu, govoriti slovensko, pokoril pozivu predsednika in brez vsakega protesta govoril nemški. Naš zagovornik, g. dr. Žirovnik, koncipijent v pisarni g. dr. Brejca, takih zgledov seveda ni maral posnemati, temveč je, ko je prišel do besede, kakor pisarna gosp. dr. Brejca vedno dosledno zastopa svoje narodno stališče, pričel svoj govor v slovenskem jeziku. Kajpada potem, ko sta že gg. dr. Oblak in dr. Vilfan, narodna radikalca, brez ugovora vrgla puške v koruzo, še celo ni bilo drugega pričakovati, nego da mu je sodišče slovenski govor prepovedalo, kar je dr. Žirovnik pustil protokolirati. Da je bila konfuznost še večja, je dr. Vilfan, ki se je vsled postopanja našega zagovornika nahajal seveda v največji zadregi, naknadno pridružil protestu našega zagovornika, ki je vsled prepovedi slovenskega govora zapustil prostor zagovornika. Vkljub temu se je obravnava vršila naprej, mesto da bi se bila preložila in na prihodnjo razpravo poklicalo našega odgovornega urednika osebno. Seveda naš list vsled tega ni mogel ponuditi dokaza resnice, ker se mu je na tak način usta zamašilo. Sodni dvor se je umaknil v posvetovalnico in brez daljne obravnave znižal „Mirovo“ globo na 40 K. Sicer pa bomo o postopanju sodnega dvora govorili še na drugem mestu, ker si v kljub nerodnemu ravnanju „Koroščevih“ pristašev na tak način ne damo svojih jezikovnih in narodnih pravic jemati, kakor je v tem slučaju deželno sodišče v Celovcu storilo. Slovensko javnost pa vprašamo, ali pomeni to res pravo obsodbo „Mira“ ali pa je „Mir“ pred celovškim sodiščem dokazal, da zastopa on in njegovi pristaši vedno res pravo narodno stališče. Da, narodni hočemo biti v dejanju in ne samo v kakih člankih.

Izvoz sadja.

Kdor sadja za prešo ali zlahtnega ne more prodati, naj se takoj obrne na Gospodarsko društvo v Celovec. Cene so seveda jako slabe, a mesto da bi segnilo, je pametneje vsaj nekaj izkupati.

Naj se takoj naznani, koliko ima kdo

- sadja za mošt,
- zlahtnega sadja.

Cene takoj javimo.

Msgr. V. Podgorc.

Koroške novice.

Rožek — zmaga. Tik pred sklepom uredništva smo prejeli iz Rožeka, kjer so se vršile občinske volitve, brzojavko: Rožek, zmaga naša! Živeli zavedni volilci! Bolj ko nas nasprotniki zatirajo, bolj vstajamo! Več prihodnjic!

Sodaliteta — profesorju dr. Cigoju. Pri svojem zadnjem sestanku dne 8. okt. 1908 so udeleženci sodalitete presv. Srca Jezusovega sklenili poslati g. dr. A. Cigoju sledeči izraz javne zahvale, ki se naj objavi v „Miru“: „Prečastiti gosp. profesor, sedaj kapiteljski dekan v Št. Pavlu! Duhovniki krške škofije, združeni v sodaliteti presv. S. J., vsi Vaši nekdanji učenci na bogoslovnem učilišču v Celovcu, smatrajo za svojo prijetno dolžnost, da Vam ob Vašem slovesu od profesorske stolice sv. pisma Novega ozir. Starega zakona v Celovcu izrekajo enoglasno svojo vdano zahvalo za Vaša jasna predavanja, s katerimi ste jim odprli pot do sv. pisemskih zakladov, jih navdušili za nauke Kristusove in jih naučili ceniti sv. Pavla, goreče želeč, da najdete na svojem novem častnem mestu tisto priznanje in tisti zadovoljivi mir, katerega ste si, g. profesor, v polni meri zaslužili.“ — *Dr. Fr. Cukala*, t. č. predsednik. *Fr. Smoderj*, t. č. tajnik.

Podporno društvo za slovenske dijake na Koroškem bode imelo svoj III. občni zbor dne 26. vinotoka t. l. zvečer ob 6. uri v pisarni družbe sv. Mohorja v Celovcu. Prošnje za podporo, opremljene s potrebnimi listinami, naj se dolože do konca meseca oktobra tajniku društva, g. Ivanu Scheinigg, c. kr. vladnemu svetniku, Vetrinjsko obmestje št. 26. v Celovcu.

Iz krogov učiteljstva smo prejeli sledeče: 5000 kron so podarili tistim učiteljem in učiteljicam med Slovenci, kateri v njih šolah najbolj znajo ponemčevati. Tako se dela! Tako se sistematično poturice vzgajajo, da teptajo z nogami svoj rod in svojo materno besedo. Učitelji bi pa morali imeti vendar toliko poguma, da jim to beračijo potisnejo nazaj, češ, ako nimate volje, vsem učiteljem na mučeniških dvojezičnih šolah boljšo plačo dati, še to imejte sami. Učitelji na dvojezičnih šolah smejo biti ponosni na njih veli-

kansko delo, katero presega dvakrat ono na nemških šolah; zato smejo tudi terjati splošno boljše plačo od onih. A pri nas na Koroškem je že tako. Vrže se jim „vaba“, in reveži planejo na njo, pozabivši na vso stanovsko čast. Ta sistem naj nese s Pallom vred z . . . ., kamor hoče.

Celovski slovenski klub se je zopet oživil. Opozarjamo vse celovške Slovence in zunanje goste, da se shaja slovenski klub vsako sredo zvečer pri „Zlatem studentu“ v Lidmanskega ulici.

Učiteljsko mesto je razpisano na štirirazrednici v Št. Jakobu v Rožu. Znanje slovenščine se zahteva.

C. kr. žandar Galob na Žihpoljah je zažgal 12. t. m. v gostilni pri Rožmanu v Vrštivaši pri Žihpoljah „Mir“. Takega žaljenja našega naroda in hujskanja proti nam od strani c. kr. orožnika, ki naj bi skrbel za red in mir, si najodločneje prepovemo. Zahtevamo takoj zadoščenja! To bi bila lepa! Smo li res še v državi ravnopravnih narodov? Poveljništvu orožniške postaje naznanjamo, da o stvari ne bomo mnogo pisarili, ampak če mož takoj ne izgine iz Žihpolj, storili energične korake.

Celovec. Demonstranti pred sodiščem. V soboto, 10. t. m., so stali pred celovškim okrajnim sodiščem demonstrantje pred pisarno dr. Brejca, ki so bili obtoženi, da so polili staro Mohorjevo hišo s črnolom in razbili tablo šivilje Volavšek. Razen Anton Ziffererja so bili sami mladoletni dečki od 19 do 24 let: Magistratni uslužbenec Edmund Koller, prodajalec tobaka Julij Tschauer, komija Miha Winkler in Franc Appé, kon-torist Oton Leposchitz, brivski pomočnik Janez Pinet, črkostavec Oskar Jünger, magistratni pisar Rudolf Adlassnig, trgovski pomočnik Hans Prodingler in že imenovani Zifferer. Zagovarjal jih je ljubljanski rojak — dr. Knapitsch, ki je predlagal oprostitev, ker ni dokazano, da je kdo izmed obtoženih storil škodo. Obtoženci so izpovedali, da so nameravali prirediti le „tiho“ demonstracijo. Seveda, zato pa so se glasno drli. Kdo pa je potem tako glasno psoval? Mi smo že naprej vedeli, da poškodovalec ne bodo zasledili, ker je to na Koroškem že v navadi. Obtoženci so bili vsi oproščeni. V Ljubljani pa najdejo vse krivce, čeravno je bilo na tisoče demonstrantov. Pač niso povsod enako bistroumni. Seveda bodo imeli fantje sedaj še večjo korajžo na Slovence, zlasti magistratni uslužbenec. „Freie Stimmen“ pa krivce tolažijo, da niso naredili mnogo škode. Menda je bilo še vse premalo, kajpada, „štimce“? Hujskati je treba pač znati, vsakdo ne zna v tako finem tonu!

Celovec. (Sam o mor.) Ustrelil se je v sredo 7. t. m., zjutraj ob 7. uri podčastnik Stanislav Petrovec od 12. stotnije 17. pešpolka z revolverjem. Zadel je v srce. Vzrok je baje napačno knjigovodstvo.

Žrelec. (Poroka.) 12. t. m. sta se poročila g. Jožef Rebernik in Hema Peterl. Zeno-tovanje je bilo jako slovesno. Po poroki so se podali vsi slovenski fantje z novoporočencema in g. župnikom v Ledenico, kjer so jih z gromenjem topičev in godbo ter petjem slovesno sprejeli. Zabava je bila domača in prisrčna. Vrnili smo se šele drugi dan popoldne. Novoporočencema obilo sreče!

Velikovec. „Freie Stimmen“ so, kakor je „Mir“ že omenil, v svoji nemški nesramnosti denuncirale štiri učiteljske celovškega učiteljskega, ki so se udeležili zadnjega abiturient-skega sestanka v Velikovcu. Vsakdo ve, da je tako denunciantstvo do skrajne meje ostudno in se mora najstrožje obsojati. Samo štimce, ki pišejo za „Herrnvolk“ ne poznajo dostojnosti. Kaj pravijo štimce k temu, da so ravno tudi v Velikovcu pri zadnji nemški pevski slavnosti napisane raznih pevskih društev nosili tukajšnji meščanski šolarji, kjer se je navdušeno hajlalo? Kaj rečejo štimce na to, da so meščanske šolarice pri tej strogo nemškonalonski slavnosti na „Bürgerlustu“ tudi stregle? Seveda: „Če dva isto stori, ni isto.“ Kako da štimce še tega niso denuncirale, da smo Slovenci sploh na svetu. In če primerjamo slovenski abiturientski shod in nemško pevsko veselico, kaka razlika! Slovenski dijaki so se obnašali naravnost vzorno, da so jih občudovali celo nasprotniki. Pri svojih vseskozi dovršenih in poučnih govorih so se navduševali za višje namene in svoj bodoči poklic. In kar je največje hvale vredno, ves čas nismo videli niti enega abiturienta ali dijaka, ki bi se bil le količkaj opijanal. O tem lahko vsak čas priča c. kr. vladni zastopnik. Da je bilo pri nemški pevski slavnosti ravno narobe, to ve vsakdo, ki je slišal hajlanje iz pristnih germaskih ust in videl prizore na „Bürgerlustu“ in razne druge, kako so merili ceste in ulice. K sklepu rečemo le eno: Ako se kaj zgodi onim učiteljskim, ki so se udeležili sestanka in veselice slovenskih abiturientov v Velikovcu, potem zahtevamo, da

se mora primerno kaznovati tudi tukajšnje meščanske šolarje, ki so se udeležili nemškonalne pevske veselice. Sicer pa se bo o tem govorilo na višjem mestu! Slovenske potrpežljivosti je konec! (Pa še občutljivo so bili kaznovani. Izgubili so štipendije, izključeni iz „Lehrerheima“, dobili so ukor in slab red iz pravosti, zato ker so bili idealni. Op. ured.)

Velikovec. (Drug glas o bauernvereinskem zborovanju.) Nismo bili namenjeni o zborovanju nemškutarjev iz velikovškega okraja, ki se je vršilo zadnjič v nemški telovadnici pisati, ker se nam za našo stvar zdi premalo pomembna. Toda ker se pa nasprotniki tako bahajo z velikanskim uspehom, smo vendar primorani izraziti svoje misli. Kar naravnost in očito povemo, da je bila vsebina govorov zares dobra in zanimiva. Toda kakor je pisal „Mir“ že poprej, poslušalci po večini govorov niso razumeli, ker so bili previsoki, taki govori so za razumnike in za kak parlament, ne pa za navadno ljudstvo, ki razmere še premalo pozna in večidel nemščino razumi le toliko, kolikor je potrebuje pri svojih kupčijah in za silo tudi pri uradih. Zlasti je visoko (deloma tudi sicer nerazumljivo) govoril Hohenblum, g. Nagele je sicer priporočal in omenjal dobre reči, toda govoril (oziroma bral) je tako, da je bilo „za zaspati“, najbolj poljudno (popularno) je govoril še potovalni učitelj g. Šumi, pa med besedami njegovega govora se je spoznalo, da ni bil popolnoma prost politike. Da ljudje zares niso veliko razumeli, za to sledeče dokaze: Med zborovanjem vpraša neki kmet drugega: „Ti, ali kaj zastopiš, jaz skoro nič?“ Odgovor je bil: „Jaz tudi čisto malo.“ Zopet drugi kmet svojemu tovarišu: „Jaz jih skoro nič ne razumem;“ odgovori mu: „Jaz ravno tako.“ Pisu teh vrstic je po zborovanju rekel neki kmet: „Gospod, jaz jih nisem nič zastopil.“ Najboljše pa je sledeče. Med potjo domov vpraša neki gospod, ki je bil na sprehodu, kmeta, ki se je vračal z zborovanja: „No, kako je pa bilo?“ Kmet odgovori: „Zelo imenitno, kaj takega še ni bilo v Velikovecu!“ „Kaj so pa govorili gospodje?“ vpraša gospod kmeta. „Tega pa ne vem,“ odvrne kmet, „ja pa resolucije so tudi sprejeli,“ pripoveduje kmet nadalje. In ko ga gospod vpraša: „Kake so pa tiste resolucije?“ zopet odgovori: „Tudi ne vem.“ Udeležencev je bilo do 280. Med temi veliko Velikovčanov, uradnikov, precej učiteljev in lepo število našincev, ki so šli poslušat iz radovednosti. Bauernvereinerjev je bila le kaka tretjina. Tako je bilo to „kmečko zborovanje.“

Velikovec. (Jubilejno mesečno zborovanje.) Zadnje nedeljo smo priredili tudi velikovski in okoličanski Slovenci jubilejno zborovanje. Spominjali smo se pri tej priliki obeh jubilarjev — presvetlega cesarja kot šestdesetletnega vladarja na slavnem avstrijskem prestolu, njegovih neminljivih zaslug za našo Avstrijo. V drugem delu svojega govora se je spominjal kanonik J. Dobrovc cerkvenega vrhovnega vladarja papeža Pija X., ki obhaja letos petdesetletnico svojega mašništva. K sklepu tega govora so zaorili navdušeni živio- in slava-klici obema jubilarjema od vseh navzočih; domači tamburaši so zasvirali cesarsko pesem in v ozadju se je prikazala v bengalični luči živa podoba, ki se klanja cesarju. Zadovoljni moramo biti s tem zborovanjem, še bolj pa s tamburaši, ki so nastopili prvokrat in presenetili vse navzoče. Mladim tamburašem ključemo: Le tako naprej in postali bodo važen činitelj velikovške „Lipe“.

Velikovec. Dne 7. oktobra smo pokopali enega izmed najstarejših Velikovčanov; bil je ta Radeckyjev veteranec Andrej Perkonig. Starček je doživel 82. leto. Zadnje čast mu je izkazalo med drugimi tudi tukajšnje veteransko društvo.

Dobrlavas. (Novi nadučitelj) Učiteljsko vprašanje je zdaj rešeno. Ko se je slišalo, da odide stari „direktor“ Dreo, smo Boga zahvaljevali. Dreo je Slovenec iz Štajerske, ali pravi tip „nemško-mislečega Slovenca“, kakor se nahajajo v štajerskih nemških sršenovih gnezdih. Proti tem so naši koroški nemčurji le ponižne ose. Za Dreotom si je prizadeval zasesti šolski prestol v Dobrlivasi učitelj Koberer. Bila je res nevarnost, da se podeli mesto njemu. Koberer je načelnik kmetijske podružnice ter hišni posestnik v Dobrlivasi. On je odločen nasprotnik Slovencev in seveda odločen, strasten nasprotnik krščansko-socialne misli. Zadnji čas se je začel baje še nekoliko slovenski učiti, ker mora menda nadučitelj vsaj do zdaj še biti zmožen jezika, ki ga govore otroci. Drugim učiteljem to znanje ni več potrebno, kajti koroška pedagogika že v drugem šolskem letu ne potrebuje več materinega jezika otrok. Stvar se je pa tako razvila, da službe nadučitelja ni dobil Koberer, marveč učitelj Kogelnik v Galiciji. Koberer ima tudi zoper opata in benediktince grozovito bombo v žepu. „An-

cajgal“ jih bo menda! Zakaj? Benediktinci imajo namreč v Dobrlivasi veliko gospodarstvo z vzorno živinorejo. Kakor vsako leto, so tudi letos postavili plemenske junce na ogled, ko so se premirali in so bili njihovi junci obdarovani. Premije se pa dajejo s pogojem, da se žival rabi za pleme. O učitelju Kobererju se je slišalo praviti, da se je hudoval kot načelnik kmetijske podružnice čez menihe, „ki jemljejo kmetom premije.“ Čez Seifrica in drugo liberalno gospodo pa menda Kobererjevi prijatelji niso nikdar imeli kaj grajati. Ko je g. oskrbnik o tem slišal, zaprl je hlev in ne da več svoje živine v porabo, ter se je izrazil, da tudi v bodoče ne reflektira več na subvencije. Gospodar, ki redi junca za pleme, ima itak le škodo in subvencija mu stroškov ne pokrije. To bombo nosi Koberer v žepu. „Ancajgal“ bo menihe, da živine ne pustijo več rabiti, četudi so dobili premijo! Ta bomba bi pa le utegnila počiti v Kobererjevemu žepu, ko bi bili ljudje malo bolj brihtni. Ljudje bi morali spoznati, kako neutemeljeno je govorjenje „predsednika“ kmetijske podružnice, spoznati bi moral, da imajo vzrok, biti hvaležni samostanu, ker ravno iz samostana in ne iz rok liberalne gospode ima vsa okolica svojo lepo govejo živino. Kmetijska podružnica dobrolska se naj pri svojem predsedniku zahvali, da je prišla z živinorejo v največjo zadrego in naj pošlje Kobererja h gospodu administratorju prosit odpuščenja. Novi nadučitelj Kogelnik se pričakuje od ljudi z resničnim zadoščenjem. Odvisni so gospodje učitelji od raznih vsemogočih domišljavih bogov v Celovcu in ne morejo vselej, kar bi sami hoteli in kar jim naročuje pamet. Ali g. Kogelnik je inteligenčen človek, je dober šolnik, in kar je toliko vredno, je mož, da si je upal na učiteljskem sestanku v Velikovecu zahtevati, naj se šola približa ljudstvu, naj šola ne odganja več mladine z doma. Že po tem smemo sklepati, da ima gosp. Kogelnik dobro voljo in da ima poguma, povedati kar misli. Takih gospodov potrebujemo, ne pa ljudi, ki za groš nemškega šulferajna slepo vse prodajo.

Dobrlavas. (V živo je zadel) naš dopis pri dobrolskih gostilničarjih. Potipali smo za pravo žilo. Če se bodo Slovenci pridno izogibali nemškutarjskih gostiln, potem se še zna dogoditi, da bodo začeli dobrolski nacelniki na sredi vasi prepevati „Hej Slovenci“ in klicati „živio, mi smo tudi Slovenci“. Mi pa imamo le eno orožje, da se branimo, in to je: Podpirajmo le svoje ljudi, ki nas ne poznajo le tedaj, kadar jim nosimo denar, ampak tudi drugekrat.

Železna Kapla. († župnik Andrej Aplen.) V petek zjutraj, dne 9. t. m., se je nagloma razširila po našem trgu novica, da je umrl župnik Andrej Aplen. Zvečer so videli brleti luč v njegovi sobi do enajste ure. Ko pa zjutraj cerkvenik zaman vabi k njegovi sv. maši, gre župnikova sestra v sobo buditi brata, misleč, da je zaspal. Našla ga je pa — mrtvega, mirno ležečega, kakor se je zvečer vlegel. Zadel ga je srčna kap. V sredo prej je še bil v družbi duhovnih tovarišev, tožil je pa, da ima otrple noge. Pri pogrebu rajnega g. župnika Mikuluša se je izrazil, da pride v dobrolski dekaniji za Mikulušem on prvi na vrsto. Bolehal je za srčno hibo že dalje časa. Pogreb se je vršil v nedeljo popoldno ob 2. uri. Trideset duhovnih tovarišev, med njimi dva gg. prošta in dva gg. dekana, pliberški in velikovski, je spremljalo pokojnika na zadnji poti. Pogreba so se udeležili tudi velikovski okrajni glavar pl. Mayrhofer, župana belske in kapelske občine in nešteta množica ljudstva. Iz St. Jakoba v Rožu, kjer je rajni župnikoval več let, se je pripeljalo na pogreb osem oseb. Cerkvene molitve je opravil na domu in v župni cerkvi mil. gosp. prošt Randl, kondukt na pokopališču je pa vodil in pokopal mil. g. prošt Einspieler. Lepo je zapel tri žalostinke pod vodstvom g. Haderlapa domač mešan zbor; pred hišo žalosti za mešani zbor prirejeno Aljaževo „Zadnja pot“, v župni cerkvi „Nad zvezdami“ in ob grobu „Blagor mu“. Jedrnat in prisrčen cerkveni govor je imel č. g. župnik Weis. Blagi pokojnik v pastirorovanju ni imel mnogo postaj, ker je kaplanoval le kratko časa, kot župnik je pa oskrboval le dve župniji: St. Jakob v Rožu in potem 10 let Železno Kaplo. Bil je izredno blagega srca, velik dobrotnik revežem, iskren tovariš duhovnim sobratom. Znana je bila njegova gostoljubnost. Bil je zvest rodoljub, pa mirnega značaja, vodil je brezplačno tukajšnje posojilnico in je bil sploh vzoren duhovnik. Občina Bela ga je imenovala letos za svojega častnega občana, prevzvišeni gosp. knez in škof pa za svojega duhovnega svetovca. Rodil se je dne 18. novembra 1846, v mašnika posvečen je bil l. 1878. Počivaj mirno, blagi Andrej, pri D. Mariji v Trnju; prestal si trudapolno pot, iskal nisi plačila pri nehvaležnem svetu, a našel si ga gotovo pri Bogu!

Železna Kapla. (Preklic zborovanja.) Z ozirom na preveliko žalost, ki vlada povodom nenadne smrti našega preljubljenega dušnega pastirja, č. g. župnika Andreja Aplen, po celi naši fari, preklicuje s tem odbor slov. kat. izobraževalnega društva za Železno Kaplo v zadnjem „Miru“ za nedeljo, dne 18. t. m., napovedano slavnostno zborovanje in naznanja ob enem, da se bo vršila omenjena slavnost pozneje, kar se bo o pravem času naznanilo.

Železna Kapla. („Štajerc“) ki nosi po pravici priimek „giftna kota“, kar so mu pred dvema letoma priznali tudi značajnejši Nemci, se je v zadnjem času vgnezdil tudi v našo kolo-dvorsko restavracijo. Slovenci in sploh vsi prijatelji dobrega in resnicoljubnega časopisja odgovorimo na to s tem, da se takšnih gostiln, kjer leži na mizi „Štajerc“, vselej izogibamo. Namesto „Štajerca“ berimo in si oskrbimo rajši našega že tako starega zagovornika: „Mir“. Ta naj bo vsakotedenski gost in prijatelj v vsaki slovenski in krščanski hiši!

Št. Lipš. (Sprememba posesti.) V naši okolici se je prodalo pet lepih kmetij. Omelkova na Plaznici je ostala še v kmetskih rokah. Kmetije Žvajger, Pogačnik, Logar in Krupič na Slovenjah je kupil žineški oskrbnik kneza Rosenberga. Škoda lepih kmetij, ki so za kmete izgubljene na veke. Res je v hribih bolj težavno delo kakor v ravnini, ali kdor količkaj pametno gospodari in varčuje, že izhaja. Brez dela pa tudi drugod ni nič. — Pretekli teden je izkopal g. Winkler iz Rožeka na posestvu p. d. Andrejca štiri piskre starih denarjev še iz časa rimske naselbine. Je že tako; ubogi kmet, ki celo življenje zemljo premetava, nima sreče, da bi našel en vinar, pa pride bogat gospod, jih pa vzdigne cele lonce.

Št. Lipš. (Trgatev.) S takim zanimanjem še stari ljudje pri nas niso brali kakor zadnje dni. Brali pa niso novic v časnikih, ampak darove božje dobrote. Tako obilnega in zares dobrega grozdja še zadnji rod ne pomni. Seveda bo letošnji „žitarec“ posebno dober. Zanimajte se, Korošci, za domače vino, ki bo tako dobro! Eden in drugi je napravil tudi nekaj belega. Obilno smo nabrali tudi drugega sadja. Naj bi ljudje s toliko bolj hvaležnim srcem brali po zimi naše dobre slovenske in krščanske časopise in knjige! Nekaterniki še nič ne marajo dobre dušne hrane.

Kneža. (Blagoslovljenje cerkve ter cesarjev in papežev jubilej.) Tako lepega dneva se bode težko kdo spominjal kakor je bil v nedeljo, 11. t. m. Že zgodaj zjutraj so topiči naznanjali, da bode ta dan posebnega pomena. In zares! Okoli osme ure je že pripeljal dješki župnik velikansko jubilejno procesijo in hitro za tem tudi gosp. Drdlík iz Krčanj in tudi gospod Ebner iz Vovber v lepo prenovljeno kneško cerkev. Č. g. Karol Hraba jo je ob asistenci sosednih gospodov s kn.-škof. dovoljenjem slovesno blagoslovil. Potem je pridigoval g. Ebner o jubileju našega presvetlega cesarja in sv. očeta. Za zgled nam je postavil Franca Jožefa, ki bi ga naj posnemali v pridnosti, treznosti, v verski pobožnosti in tudi v darežljivosti. Marsikatero oko se je solzilo, ko je govoril tako gorko o sivolasem vladarju in ravno tako o sv. očetu, ki se je kot ubogo dete revnih starišev po božji previdnosti povzdignil do najvišje stopinje. V lepem telesu prebiva tudi lepa duša, pravi pregovor; dobri farani imajo lepo cerkev. To se je v Kneži do zadnje pike uresničilo. Cerkvica je pa res napravljena kakor nevesta pri svojem ženinu, v čast faranom in dobrotnikom in v prvi vrsti vnetemu dušnemu pastirju Karolu Hrabu. Ponosni naj bojo farani na svojo krasno cerkvico, ki priča, da je središče dobrih faranov, ki so vneti za čast božjo in ljubijo svoje voditelje in spoštujejo duhovnike. Zato se je pa tudi tamošnji g. župnik toliko trudil, da jim je do tega pripomogel s svojimi cerkvenimi ključarji. Resnici na ljubo moramo povedati, da so cerkve na Djekšah postale vse lepe, čeravno je gosp. Hraba še kratko na Djekšah. Pred dvema letoma blagoslovil je podružnico sv. Mihaela in v nedeljo pa na Kneži. Skupno slovesnost smo obhajali na splošno zadovoljnost; po peti sv. maši peli smo zahvalno pesem in tudi cesarsko in papeževo himno.

Pliberk. (Vzorna pošta.) Dopisnica z dvojezičnim naslovom je romala od Gospa-Svete do Pliberka tri dni manj nego celi mesec. Neverjetno. V tem času bi bila že lahko romala od tu v Ameriko in zopet nazaj.

Šmihel nad Pliberkom. (Katarinsko žegnanje.) V nedeljo, dne 11. t. m., smo obhajali pri sv. Katarini takozvano katarinsko žegnanje. Mnogo vernih ljudi se je zbralo, tako da jih polovica skoraj ni dobila prostora v cerkvi. Obhajala se je tudi petdesetletnica posvečevanja cerkve sv. Katarine. Bilo je namreč 10. vinotoka

I. 1858, ko so ta božji hram blagoslovili škof A. M. Slomšek. Mnogo starih ljudi je bilo še letos navzočih, ki so bili tedaj pri sv. birni in pripovedovali, da je bilo tedaj toliko ljudi v Šmihelu, da so Šmihelčanom vse pojedli. Pri Šercarju se je menda tedaj, kakor je pravil neki mož, devet polovnjakov vina iztočilo. — Pri sv. maši so vrli šmihelski pevci proizvajali lepo latinsko mašo od Zangl-a.

Iz Libuč. (Kulturen čin.) Ker je zadnji čas toliko vpitja in hrupa o krivicah, ki so jih zadali Slovenci Nemcem, kaj čuda potem, da se je znašel tudi tukaj nemškutarček (Nemcev itak ni), ki je pokazal svoje sočutje s tem, da je pri hiši neke tukajšnje družine, ki je tolikanj predrzna, da si upa v popolnoma slovenskem kraju imeti izobešen slovenski napis, ometal steno in okna z zelo dišečim blatom. Zopet nov dokaz nemškutarske olike! „Štajerc“, kakšno čast ti vendar delajo tvoji pogumni in omikani bratci; pričakujemo, da jim za take slavne čine izposlušješ zaslužni križec. Heil!

Spodnji Dravberg. Tukajšnji penzionist g. Voglar je pri neki sodnijski obravnavi, ker je bil sodnik Nemeč, stranke pa slovenske, zaslužil kot tolmač približno 12 kron. Seveda, plačati jih morajo slovenski trpini. Menda je zdaj penzionist Voglar prepričan, da se s slovenskim maternim jezikom, za katerega sicer ne mara, tudi da kaj zaslužiti, 12 svetlih kronic se za nemščino nikjer ne plača. Mi Slovenci pa trpimo te nečuvne krivice, na lastni zemlji moramo tolmače plačevati. Kje ste, slovenski poslanci?

Iz popotne torbe. Zobobol je moja bolezen. Ko tako sinoči vsled te svoje boleznici skoraj nič spati nisem mogel, se mi je v samotni ponočni uri porajal v duhu spomin na zadnji izlet na koroško-štajersko mejo. Spomnil sem se, kako sem na povratku domov sedel zamišljen v železniškem vozu; poleg mene sta sedela starejši gospod in mlad dijak, ki se je vračal v celovške šole. Ko se nekaj časa peljemo tiho naprej, pomoli gospod dijaku neki znan brezversk, židovsk nemški časnik, katerega je doslej čital. Z radovednostjo ga dijak sprejme in jame prelistavati, dokler se ne ustavimo na prihodnji postaji. Tukaj hiti mladič k oknu, da vidi promet na kolodvoru. Ta trenotek prisede k omenjenemu gospodu njegov prijatelj, ki se je doslej v drugem koncu voza zabaval, ter vpraša po časniku. Pomembno me prvi pogleda, pove vprašalcu, ko se mu jaz nisem zdel nič sumljiv, da ga je posodil dijaku. Poučuje ga, kako je ravno treba vzgajati mlade, nerazsodne ljudi, ki kaj radi verjamejo vsemu, če je le količkaj pametno povedano, kako je take treba vzgajati za „Svobodno misel“ in nemški nacionalizem zoper „klerikalne“ nazore, zoper „farško“ in slovensko narodno neumnost, ki je po teh krajih tako razširjena. — Slovenski in krščanski stariši! Iz lastne skušnjaje bi vam lahko govoril veliko, koliko nevarnosti čaka mladega dijaka v narodnem in verskem oziru v mestu po ljudeh, ki — niso našega, ampak nam skrajno sovražnega mišljenja. Vestne slovenske stariše opominjam v njih lastnem in njih sinov interesu, da poskrbijo za to, da bodo, posebno mlajši dijaki izročeni dobrim, zanesljivim ljudem na stanovanje in v družbo. Pomnite, da raste drevo tako, kakor se je nagnilo mlado drevesce. — Pomislil sem pa tudi, če bi se za „Mir“ tako delalo, tako agitiralo, o potem bi kmalu dosegli, da izhaja na osmih straneh in ne samo na šestih, kot doslej. Koliko zanimivega bi lahko več prinesel, kar mora sedaj izostati. Naročniki! Najprej naj skrbi vsak sam, da list vestno plača, potem naj pridobi pa tudi novih naročnikov. Za vsakega prepričanega koroškega Slovence prva in najsvetejša dolžnost je, da se naroči na „Mir“ in potem na druge slovenske liste. Brez nemških listov pa prav lahko izhajamo, ker nam bodo prinesli potrebne stvari naši domači, slovenski častniki, če le zadostno skrbimo za nje. Iz teh misli me predrami pošten „rukar“ na zopetni postaji, kjer se nam je pridružilo izredno veliko potnikov. Rejen gospod, kakor sem iz sledečega pogovora posnel, doma iz Vrbe ob Vrbskem jezuru, mi sede nasproti. Pogovor začne z gospodom, ki je dijaku ponudil časnik. Sukalo se je „marnvanje“ o letošnjem obilem sadju ter nato o žganju. Za masten „cink“ na svojo vedo o žganju si je Vrbljan privoščil — koroške Slovence kot žganjarje prve vrste. Zabilelo me je v dno duše, ker je za veliko število naših ljudi govoril resnico; a popadla me je tudi sveta jeza, da nam Slovincem na Koroškem kot celotni skupini podtika pijanstvo. In še manj sem mu verjel, ko je pravil sebi vrednemu sodrugu, da v njegovi domovini dajejo „die Windischen“ (kakor se je blagovolil izraziti) šolarjem za malo južino v šolo s kruhom vred — glažek žganja. — Izobraževalna društva! Vaša naloga je, navajati ljudi k treznosti in varčnosti! Če izpolnite

to svojo nalogo, ste res lep kos dela dovršili, pa tudi širokoustni nemško-radikalni golazni, živeči po slovenskih tleh, zamašili usta. Ne govorimo o raznih „knajpah“ itd., ki jih tolikrat radi napravljajo „voditelji“ germanskega mišljenja med pristnimi Slovenci, da bi si pridobili s tem par kalinov. Poleg pa ne varajmo samih sebe! Istina je, da je med našim ljudstvom ponekod doma velika nezmernost. Tako je „Mir“ vedno grajal in jo bo tudi zanaprej. „Spoznanje samega sebe je prvi korak do poboljšanja!“ Torej...

Podjanski Paternuž.

Slov. Plajberg. Kakor znano, so se vršile pri nas volitve za občinski odbor dne 15. julija t. l. V I. razr. so bili izvoljeni liberalci, v II. razredu se nemškutarji volitve niso udeležili, izvoljeni so torej slovenski možje; šlo se je samo za III. razred. V tem zadnjem razredu so imeli liberalni kandidatje za 4, ozir. za 3 glasove večine. Ali na kak način?! Nemškutarji so pritiskali na volilce po svojem načinu. Pooblastila so kar sami podpisavali, jih fabricirali — po novi metodi. — Pooblastil so imeli toliko, da so nekateri njihovi volilci morali po trikrat voliti. Odtod torej ta malenkostna zmaga. Zoper tako nemčurjev vredno ravnanje, zoper fabriciranje nemškutarskih pooblastil so se naši slovenski volilci pritožili na c. kr. deželno vlado s prošnjo, naj radi teh vzrokov volitve razveljavi. Seveda, dobri, pravični in občanom tako prijazni „Folta“ in njegov sotrudnik sta si našo pritožbo, naš priziv razlagala kot neko veliko vnebovpijočo krivico in sta se — poslušajte in strmite — pritožila na c. kr. deželno vlado zoper naš vloženi protest. Sicer nam ni znano natanko, kaj sta v tisti ogorčeni pritožbi skupaj starnala, le toliko vemo, da sta pred deželno vlado sveto zatrjevala, da je njihova stranka — nemškutarska, liberalna — delala in postopala pred in pri volitvah „im Rahmen des Gesetzes“ — to se pravi, oni, liberalci so bili pred in pri volitvah pravični. E ja, pravični po svojem načinu. Vzroke pa, katere so v prizivu navedli naši volilci, sta zahtevala, da mora vlada zavrniti kot — lažnive. Pa še kak ukazajoč ton sta vzela proti vladi, ako bi ne ugodila njeni pritožbi, sta pretila, bosta potrkala višje. Pa še kako sta v tistem evangeliju zasmehovala slovensko stranko; ravnotako, kakor je zasmehovalno pisal o našem prizivu „Štajerc“, češ, da je smešno, da so vložili Slovenci protest zoper svoje lastno volitveno ravnanje. Volilci, ki so vložili protest, niso bili v volilni komisiji, in tisti, ki so v isti bili, niso krivi, da se je izvedelo in razkrilo šele po končanih volitvah, kako „pravično“ — im Rahmen des Gesetzes — so fabricirali nemčurji pooblastila, da so fabricirali zmago. Mi smo se pritožili zoper nemškutarsko krivično in oholo postopanje. Na tej podlagi je c. kr. dež. vlada tudi celo stvar dala zasledovati in spoznala je, da so podatki našega priziva resnični, ter da so postopali ob omenjenih volitvah nasprotniki — protipostavno. Deželna vlada je razveljavila volitve v vseh treh razredih ter naročila županstvu, razpisati nove volitve na podlagi starih volilnih imenikov. — Kaj pa bode zdaj pisal kak nemčurjski lažnik v „Štajercu“, kateri je tako grdo, nesramno blatil našo slovensko stranko in pa posebno našega obč. tajnika, kateri je na vse te smešne laži in otročarije odgovarjal s prezirljivim molčanjem? Tudi bi bilo ne vredno, na take neumnosti odgovarjati. In kaj bodo rekli vsi „nemški“ mogočnejši zdaj, ko bodo videli svoje težko delo od c. kr. deželne vlade — ne venčano z lorberjem, nego — razdejano in razbito, kakor razbije vihar slabo sezidano stavbo. — V kratkem bodo nove volitve. Volilci, otriesite se nemškutarjev, kateri so zadnjič zmagali po nepravičnih potih, ne bojte se, ako bi vam grozili. Ne volite gostilničarjev in lesnih trgovcev, kateri vaših teženj, vaših potreb ne poznajo, ampak jim brezobzirno nasprotujejo. Ako nočete potov za lesne trgovce in plačevati visokih občinskih doklad, tedaj ne dajte se od nemškutarskih in liberalnih priliznjencev zapeljati in volite nenstrašeno slovenske, kmetu in nizkemu stanu naklonjene može, ker nasprotnik vas samo takrat pozna, kadar vaše pomoči potrebuje, drugokrat pa se vas ogiblje in sramuje.

Več slovenskih občanov.

Iz Roža. (Kdaj se pevci lažejo?) Neki pevski zbor v naši dolini kaj rad prepeva nemške pesmi, najrajši pa najstrašnejše kakor na primer „das deutsche Lied“ in „das treue deutsche Herz“. V naši dolini je bilo od nekdanj petje doma; vsak otrok je z izbornim posluhom in glasom obdarovan, in vendar se je pri nas glasilo npravno, a lepo ubrano petje milih slovenskih pesmic. Seveda teh omenjeni zbor ne zna. Učili se jih niso, in kar so v mladosti znali, so pozabili. Ta zbor je bil zbran v domači gostilni in k njim se usede tuj človek. Zaradi glasovno čistega petja je mož pevce pohvalil; ko pa so zapeli „Das treue

deutsche Herz“ in nazadnje besede „mein treues, mein treues deutsches Herz“, se dotični gospod pomilovalno nasmeji ter pravi: Zdaj ste se pa prav pošteno zlagali, meni in samim sebi. Vi pojete „mein treues deutsches Herz“, jaz vidim pa „lauter windische Herzen“ okoli mene sedeti. — Tak nauk naj bi si naši Slovenci dobro zapomnili, da bi si prihodnjič tako osramočenje prihranili.

Vrata. (Inštalacija.) Ob veselem pokanju topičev se je vršila dne 23. sept. inštalacija našega novega župnika č. g. Bauma n a. Akoravno je bil delavnik, vendar se je zbralo veliko vernikov v cerkvi, kar kaže, da si je novi župnik že pridobil srca vseh dobromislečih faranov. Navzoči so bili gg. dekani iz Trbiža, Velikovca in Šmohora. Tudi občina je bila zastopana po prvem občinskem svetovalcu. Naša iskrena želja pa je, da bi novi župnik mnogo let ostal pri nas ter plodonosno deloval v vinogradu Gospodovem. Delo bo sicer težko in težavno, a gotovo ne bo brez zaželjenega sadu.

Sv. Višarje. (Razno.) Dne 21. septembra so prišli semkaj na božjo pot mil. g. knezoškof krški dr. Jožef Kahn. Vkljub visoki starosti sedemdesetih let so šli popolnoma sami po navadni poti „po grabnu“. Dasiravno še palice niso imeli in jih je že na potu zalotila tema, vendar so prišli primeroma malo utrujeni in prav veseli na goro. Ogledali so si novo župnišče in se o njem zelo pohvalno izrazili. Drugi dan so maševali ob šestih in se potem s sanmi peljali v Zabnice. — Na Roženvenko nedeljo se je na gori kar trlo vernih romarjev. Toliko skupaj jih naša božja pot letos še ni videla. Bilo je pa tudi vreme posebno krasno, in vrhutega je Roženvenška nedelja zadnji dan višarske romarske dobe. Glasno plakanje se je slišalo, ko so se romarji poslavljali od čudodelne Marijine podobe in od ljubljene cerkvice. V jasnem lepem popoldnevu so žalostno zapeli zvonovi v slovo odhajajočim duhovnikom, katerim se je poznalo, da se tudi težko ločijo od tega planinskega raja. — Dasiravno je bila letošnja doba zelo kratka, je vendar bila božja pot tako obilno obiskana, kakor poprej malokatero leto. Sicer so nekateri listi iz zlobnega namena bobnali neresnico, da je Marijina podoba ukradena in božja pot uničena, vendar niso opravili nič. Dosegli so ravno nasprotno in tako nehote služili dobri stvari. Evo nekaj podatkov! Številke v oklepaju pomenijo lanske leto. Letos je bilo n. pr.: petih maš 131 (54), obhajancev 21.700 (17.270) in tujih duhovnikov 159 (113). — Zelo potrebno bi bilo, da se cerkev nekoliko razširi, kar so tudi g. knezoškof posebno poudarjali. Trdno upamo, da se tudi to kmalu posreči vztrajni podjetnosti za božjo pot tako vnetega g. župnika dr. J. Amšla.

Od Zile. Pred kratkim govoril sem z nekim nekdanjim celovškim trgovcem, ki živi na deželi in se masti od „prisluženih“ slovenskih grošev. Prišla sva v govoru tudi na ljubljanske izgrede. Ta mož, ki za silo lomi slovensčino in se je tega jezika v svojem „delovanju“ le poslužil, da je boljše mogel izžemati slovenske žepe, je dejal: „Alle hätte man sollen zusammenschließen diese windischen Hunde!“ Moj odgovor na to je bil, da sem mu hrbet obrnil. Vidite, Slovenci! Takega mišljenja so trgovci v naših mestih večidel. Zato vam pa pravim, ogibajte se teh hinavcev, kateri se vam prilizujejo; ko pa greste iz trgovine, kažejo za vami „dolge pedi“. Podpirajmo in kupujmo pri naših ljudeh, od katerih moramo upati, da se nam bo vestno in tudi cenejše postreglo, kakor pri brezvestnih nacejnih in nemškutarjih. Ako si pogledamo mesta Beljak, Celovec, Velikovec, Pliberk, Maribor, Celje, Ptuj, vidimo, da je okolica sploh slovenska. Istina je, da je mesto od okolice odvisno in živi od okolice, ne pa narobe, kakor marsikdo misli. Prav gotovo smemo reči, da po teh mestih prebiva povsod polovica Slovencev, seveda v številni nezavedneže in nemškutarje. Povsod so poštene slovenske duše, trgovci in obrtniki, tudi narodni trpini, bratje naši. Žal, da nimamo za vse stroke obrti in trgovine poštenih, nam prijaznih obrtnikov in trgovcev. Tu pa se ravnamo po geslu: Kdor nas ne zaničuje, ta imej prednost pred nasprotnikom. Zapustimo navadne nemške tvrdke in kupujmo pri naših bratih svoje potrebe. Saj Nemci delajo ravno tako. Ako smo vsi edini in bojkotiramo brezizjemno vse, kar je nemško in nemškutarsko, boste videli, kako bojo naceljni skakali in prosili. To je v sedanjih silnih časih najboljšo sredstvo za narodno osamosvojenje. Zdaj je železo vroče, tedaj ga pridno kovati. Tako se pa ne sme goditi samo v mestih, ampak tudi na deželi. Na deželi imamo veliko krčmarjev, trgovcev in obrtnikov, kateri so dozdaj mislili, da se le po nemški lojtri pride v nebesa. Pokažimo jim možato, da to ni res in da kdor nam po slovensko ne postreže, ni vreden

našega denarja. Može in žene, brhki mladenči in zale deklina, na krov! Lahka je vojska in še lažja je zmaga, ako je količkaj pogumnosti.

Torba za nasprotnike.

Nemci sami proti hujskanju „Freie Stimmen“. V neki celovski gostilni sta sedela dva pristna Nemca, ki sta se hudovala nad nečuvnim hujskanjem „Freie Stimmen“ in sta to početje z ostrimi besedami bičala. „To hujskanje“, je rekel eden, „je samo delo gotovih nemških advokatov, ki se boje za svoj zaslužek; toda kaj pa hočeš? Imel sem dva nemška advokata dr. Metnica in dr. Mittereggerja, pa nisem nič opravil, slednjega niti k obravnavi ni bilo. Šel pa sem k slovenskemu odvetniku dr. Brejcu, in ta je izrezal mene in tudi oba druga (der hat mich und die andern zwei herausgeputzt). Če hočejo „Freie Stimmen“, da hodim k nemškemu advokatom, mi pa naj povračajo stroške, ki jih imam vsled tega.“ Bravo „štimate“! To štima, a pri „štimateh“ ne bo štimalo!

Se že oglašajo. Treznejšim Nemcem se je začelo ostudno hujskanje lista „Freie Stimmen“ že studiti. Povsod slišiš po javnih lokalih črez ta list zabavljati, zlasti od strani trgovcev, ki dobro vedo, da jim nosijo denar — Slovenci. Saj smo se izjavili, da sprejememo gospodarski bojkot, ki ga nam vsiljujejo Nemci, dobro vedoč, da bodo tepeni nemški nacionalni trgovci. Matevž Grubelnik, posredovalec služb v Celovcu, se je že oglašil, ker so ga napadle „Freie Stimmen“, da išče pravnega zastopstva pri dr. Brejcu, v „Kärntner Tagblattu“, kjer pove, da se je v neki zadevi, ko se je šlo za kruh in obstanek, obrnil na nemškega, da, najbolj nemškega advokata v Celovcu, pa mu je isti odgovoril, da ga proti nemškemu tovarišu ne more zastopati. Dobil pa je nasvet, da naj si naroči iz Dunaja kakega advokata, kar bi se reklo toliko, kakor zasmehovati njegovo revščino. „Tukaj pa je storil slovenski advokat“, piše Grubelnik, „kar nobeden nemških Pilatovih tovarišev ni maral storiti! Pokazal je, da se mora krivica na vsej črti pobijati! Tudi nemška krivica ni za Nemca dobrot.“ Nato pove, da je dobil od 14 prošnikov leta 1896 dovoljenje za posredovanje služb, ker je — „Freie Stimmen“ naj mu to vendar oprostijo — zmožen slovenščine v pisavi in besedi. Saj so pa tudi dve tretjini služivnih slovenske narodnosti. Prav po pravici vprašuje Grubelnig „štimate“, ali bodo denuncirale tudi vse tiste trgovce v Celovcu, ki prodajajo Slovincem? Potem bi bilo treba posebne slavnostne izdaje v potrjenem obsegu. Mož je izdal tudi, da zahtevajo nacionalci od posredovalnic služb, da povprašujejo stranke, kakega političnega prepričanja da so in kako da bodo volili, kar je vendar nedopustno. Sicer pa so sobarice, kuharice itd. skoro same Slovenke, ker nemška šola je Nemce naredila že tako ošabne, da raje v „višjih“ (!) službah stradajo, nego si v nižjih služijo kruh.

Tudi odvetnik g. dr. Müller se je oglašil v istem listu in se zagovarja, da je Korošec, ima tukaj svoje stariše in mnogo sorodnikov in je tudi s tega stališča opravičen služiti si na Koroškem svoj kruh. „Sicer se mi pa zdi prepoved, da koroški Nemci ne smejo jemati drugega nego od „Freie Stimmen“ odobrenega zastopnika, tem čudnejši, ker se — hvala Bogu — vendar nahaja tudi mnogo Nemcev, ki nočejo več povelja „Freie Stimmen“ poslušati in ker na drugi strani „Freie Stimmen“ koroškim Slovincem prav nič ne očitajo, če se obračajo na nemške advokate, nemške trgovce in nemške zdravnike. Ali tako stališče pomaga pospeševati mir v deželi, ne govorim.“ Tako dr. Müller. Mi pa opozarjamo, da govore nacionalci o vsaki priložnosti, da kalimo mir Slovinci. Sicer pa menimo, da ni treba, da bi moral biti kdo ravno koroški rojak, da sme pri nas živeti. Potem bi morali skoro vse nemške advokate iz dežele pognati, ker niso domačini, kakor smo zadnjič dokazali. To je tako zastarelo načelo, ki bi ves trgovski svet obrnil narobe. Polovico Dunaja bi moralo iti s trebuhom za kruhom po svetu.

Borba proti slovenskim učiteljem nima podlage. V predzadnji številki „Mira“ omenja neki mlad učitelj napoved energičnega boja od strani nemškega učiteljstva proti narodnim slovenskim učiteljem. Naslednje besede so mi jako dobro ugajale in si usojam jim še nekaj pristaviti:

Dobro si povedal, brate mili,
da praviš: dvakrat pahni,
če sovražnik te po levi mahne.
Jaz pa pravim: Trikrat ga črez zobe vdari!
In precej bode konec stvari.

Lahka bo borba slovenskih učiteljev, ker imajo izvrstno boriteljico na strani: „Nravno pedagogiko!“
Dr. Zvest.

Gospodarske stvari.

Zatirajte golazen.

Meseca oktobra storimo za varstvo sadnega drevja lahko veliko dobrega. Ko smo obrali sadje, je treba drevje osnažiti. Jabolčni tončič vlaga v sadje jajca, iz katerih se izležejo črvi v sadju. Ti črvi ali gosenčice imajo ruso glavo, 16 nog, ter so izprva bele, potem poltne barve. Ko zapuste sadje, se spuste po tanki niti na drevesno deblo, kjer se skrijejo med razpokline, za skorjo in mah, da prezimijo. Zato je treba črivo sadje vsak dan sproti pobirati in ga takoj živini pokladati, če je pa zrelo, zrezati ga v krlje in posušiti, črve pa zatreti. Da se odstranijo ti škodljivci sadja, je treba, ko odpade listje, skorjo na drevju s struglo ostrgati, deblo pa pomazati z apnom prav do krone. Drevje ovijmo približno 1 m nad zemljo s rahlimi povresli ali ravnatko debelimi kitami od mehkega sena, lesne volne, stare volnene krpe, ki se pritrdijo z navadnim motvozom na debela. Črez nje se pritrdijo z motvozom kakih 15 cm široki okrajci trdega papirja, ki delajo nekako streho nad vso napravo. V take pasti se najraje poskrijejo škodljivci, se v njih zabubijo, in te pasti je treba potem meseca prosinca sneti in zažgati. Gosenice, ki se zbirajo po drevju v celih, dostikrat velikih klopčičih, je treba odrezati in zažgati. Dobijo se pa tudi nalašč v to napravljene žgalnice s špiritom, ki jih nataknejo na kol, zažgemo v njih špirit in ž njimi takoj na drevju ugonobimo gosenice. Če se je drevje pri obiranju sadja poškodovalo, ga je treba zdraviti.

Krmljenje izbirčnih konjev.

Izibirčnim konjem je treba pokladati krmo v prav majhnih porcijah. Treba jim je dajati perišče ovs, kolikor ga pograbimo z eno roko, in če so pojedli, zopet, pa polagoma v vedno večjih porcijah. To se obnese zlasti pri konjih, ki počasi grizejo, ki sicer krmo zgrizejo, pa je ne požro. Priporoča se, pokladati najprej oves, potem seno in nato šele napajati. Z ovsom se potolaži lakota, in dočim ga prebavlja želodec, jemlje konj seno. Napačno bi bilo, napajati konja takoj po krmljenju z ovsom, ker splavi voda s sabo več neprebavljene ovs.

Društveno gibanje.

Radiše. Izobraževalno društvo zboruje dne 18. t. m. Govori č. g. dr. Cukala iz Celovca. Pridite v obilnem številu!

Velikovec. V nedeljo, dne 18. t. m., priredi društvo „Lipa“ svoje mesečno zborovanje v Šmarjeti popoldne po blagoslovu v gostilni pri Lavretu. Na sporedu je zanimiv govor o gospodarstvu, in marsikaj zanimivega. Šmarječani in drugi, udeležite se v obilnem številu zborovanja!

Žitaravas. Kat. slov. izobraževalno društvo „Trta“ vabi na jubilejno slavnost, ki jo priredi dne 18. vinotoka 1908 v gostilni pri Pirovcu na Loncovi, župnija Št. Vid v Podjunski dolini, s sledečim sporedom: 1. Slavnostni govor; govori vlč. g. župnik Weiss. Cesarska in papeževa himna, pojo združeni pevci iz Št. Lipša in Žitarevasi. 2. Igre: „Dr. Vsezna! in njegov sluga Štipko Tiček“ in „Pri gospodi“. Vmes pojo venec narodnih pesmi žitarska dekleta, nastopijo tudi prvokrat tamburaši iz Št. Vida. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za neude 30 vinarjev. K obilni udeležbi vabi odbor.

Št. Lipš. Kat. slov. izobraževalno društvo priredi dne 25. vinotoka v gostilni pri Slabnerju jubilejno slavnost s sledečim sporedom: 1. Slavnosten govor, govori zvezin govornik. 2. Deklamacije s petjem, deklamuje 11 fantov. 3. „Zadoni nam!“ poje društven moški zbor. 4. „Venček narodnih pesmi!“ udarjajo tamburaši. 5. „Lepa naša domovina“ in „Slavčku!“ poje društven moški zbor. 6. Igra: „Kukavica“. Kdor bi rad še letos enkrat slišal v pozni jeseni kukavico, naj se potruži ta dan v Št. Lipš k Habnerju. Začetek je točno ob treh popoldne. Vstopnina za neude 20 vinarjev. Pridite od blizu in od daleč v prav obilnem številu! Načelnništvo.

Politične vesti.

Koroški deželni zbor.

37. seja, dne 9. t. m. O predlogi deželnega zbora glede zazidave Bele poroča stavbeni odsek in se sprejme njegov predlog, da se naj dovoli za uravnavo Bele v občini Bela k proračunjenim 2188 K — 1043 K, k zazidavi brega v Železni Kapli, ki je proračunjen na 9600 K, se dovoli iz deželnega zaklada 30% prispevek v znesku 2880 K, za uravnavo v Malčapah, proračunjeno na 500 K, pa 250 K. V vseh treh slu-

čajih pa se dovoli le tedaj, ako je ostala svota in vzdrževanje zagotovljeno. Glede drugih ukrenitb pri Mlinčah in v občini Žitaravas se deželnemu odboru naroči, da naj stopi v zvezo s c. kr. deželno vlado glede finančne uravnave podjetja na podlagi melioracijske postave in naj o tem poroča deželnemu zboru, če mogoče (?) še v tem zasedanju.

Dr. Artur Lemisch predlaga, da se naj dovoli avstrijski centrali za varstvo poljedelskih in gozdarskih interesov na Dunaju za l. 1909. prispevek 100 K.

Posl. Dobernik nasprotuje temu predlogu, češ, da se bo ta svota morda porabila za plačo vitezu Hohenblumu, za kojega nasprotujočo agrarno politiko ni zavzet. Hohenblum dela le obstrukcijo. Steinwender priznava, da strelja Hohenblum kozle in si čestokrat nasprotuje, vendar se mu zdi lepo, da ima 68 let stari gospod toliko korajže. V to medsebojno lasanje poseže tudi posl. Kirchmayer in očita posl. Doberniku, da je „agrarfeindlich“, nasprotnik agrarnih zahtev. (Dobernik protestira.) Predlog se sprejme. O tej priložnosti se spominjamo, kako so v velikovškem okraju agitirali za Hohenblumov šod nemški nacionalci, da bi zlimali že prav rahlo vez med „tajčgesinte“ Slovenci. Niso mogli prehaliti tega agrarnega viteza, v deželnem zboru pa so sami priznali, da je njegova politika polna nasprotstev in da mož strelja politične kozle. Privolili so pa deželni prispevek, dobro vedoč, da agrarni vitez pomaga ne toliko reševati našega kmeta, nego šepavo nemško-nacionalno politiko spraviti zopet na konja.

Dr. pl. Metnitz se pritožuje, da koroška dežela za mladino slabo skrbi. Nimamo poboljševalnih šol za dečke in tudi ne za deklice. Za prisilno delavnico v Ljubljani in v Lankovcu daje dežela znatno podporo. Ti denarji naj raje ostanejo v deželi. Sicer pa nima sedaj nihče pravega veselja, izročiti otroke Kranjcem. Zahvaljuje se koroški hranilnici za podarjeno svoto 170.000 K za rešilni zavod za dečke v Otočah pri Celovcu. — Vemo, zakaj se pl. Metnitz tako vznemirja. Na Kranjskem slovenskih otrok ne ponemčujejo, tukaj jih pa bodo. Sicer bo pa deželo stalo vzdrževanje rešilnega zavoda več, nego če bi podpisala ljubljansko prisilnico.

39. seja, dne 14. t. m. Sprejme se predlog finančnega odseka, da prispeva dežela k napravi vodovodov v sledečih občinah: Vovbre (k proračunu 36.000 K) 3000 K, Lendorf pri Špitalu 2500 K, Malnica 300 K, Gospa Sveta 600 K, Möllbrücken 2000 K, Zgornji Dravograd 1500 K, Pisweg 500 K, Trebno 1500 K, Ukve 1500 K, Zgornja in Spodnja Bela pri Beljaku 1000 K. Sprejme se tudi predlog juridično-političnega odseka, ki pooblašča deželni odbor, da sme izreči svoje mnenje o nastavljanju kletarskega nadzornika. O tej priliki se obregne dr. Artur Lemisch (pravilno Lemež) ob vladni razpis, ki zahteva od kletarskega nadzornika za Koroško, da je zmožen obeh deželnih jezikov in prvi, da bo treba temu pravočasno ugovarjati. Posl. Grafenauer mu ugovarja, češ, da je to postopanje vlade pravilno; če se Slovenci ne zgražamo, da zahteva vlada od nadzornika znanje nemščine, nimajo tudi Nemci prav nobenega povoda, razburjati se, če se zahteva od kletarskega nadzornika, da je slovensčine zmožen. Sprejme se tudi predlog finančnega odseka, ki določa nanovo pristojbine za spremstvo po odgonu. Za peš-spremstvo se določi za en kilometer pristojbina 20 vin., tako da pripade za en kilometer dolgo pot tja, kakor tudi nazaj plačilo 10 vin.; za spremstvo na vozu za 1 km 15 vin.; za 1 km po železnici 10 vin. do daljave 20 km; za daljšo vožnjo je določena taksa in sicer za pol dneva 2 K, za cel dan 3 K. Za prenočišče je posebej odmerjena svota 1 K 60 vin. Za vožnjo po odgonu bo merodajna vojaška pripreznina. Za spremstvo do kolodvora se bo povrnilo za en kilometer 20 vin. (za tja in nazaj). Te pristojbine postanejo pravomočne s 1. aprilom 1909. Predlog stavbenega odseka, da se odkloni prošnja občine Rožek, naj se sprejme cesta iz Spodnjih Gorič v Šmartin med subvencionirane občinske ceste, da pa se dovoli občini Rožek enkratno podporo za to cesto 400 K. Predlog dr. Waldnerja in tovarišev, da naj vlada prepreči, da ne bodo laški carinski stražniki jemali naše živine, ki slučajno prestopi laško mejo, in če tega ne doseže, naj zapove našim carinarjem, da storijo isto z laško govedjo. Predlagatelj je utemeljeval predlog s tem, da Lahci izstradajo uplenjeno živino do kosti, tako, da jo morajo lastniki nositi nazaj na avstrijske planine na hrbtu. (Smeh in majanje z glavami).

40. seja, dne 15. t. m. O pomoči po suši prizadetim kmetom poroča posl. Kirschner, da je vlada privolila v ta namen za velikovski okraj 70.000 K, da pa se je potem ta znesek (po posredovanju posl. Grafenauerja, kar poroče-

valec ni omenil) povišal na 100.000 K in da je vlada v soglasju z deželnim odborom izposlovala še 25.000 K, ki naj pripadejo povečini celovski okolici, in je prebral primerno poročilo gospodarskega odseka. Posl. Grafenauer je poročal, da je državni zbor sklenil, dovoliti vladi v podporo po suši ali vodi oškodovanim kmetom 7 milijonov kron s privoljenjem, da sme vlada to svoto po potrebi zvišati. Vsi nujni predlogi so se skoro enoglasno sprejeli. V svojem nujnem predlogu je zahteval brezobrestno posojilo za vse občine svojega volilnega okraja. Poudarjal je, da je dosti kmetov, kateri nakupljene krme tudi po znižani ceni ne morejo plačati in da se naj ta denar od občin v to uporabi. Deželna vlada in deželni odbor naj povesta enkrat finančnemu ministru jasno, da zaklad za nime (Notstandsfond) ni samo za Poljsko, ampak tudi za Koroško dovoljen in namenjen. (Pritrjevanje.) Dr. Lemisch je zoper brezobrestno poročilo. Deželni predsednik pojasni Grafenauerjevo stališče in izjavi, da se ž njim popolnoma strinja ter da si bo prizadeval doseči od vlade omenjena posojila.

Državni zbor bo sklican po vesteh iz najmerodajnejšega vira na 3. novembra na svoje redno jesensko zasedanje.

Izjava dr. Šusteršiča v delegacijah.

Dr. Šusteršič, načelnik zedinjenega slovensko-hrvaškega kluba v delegacijah, se je v imenu kluba izjavil o priklopljenju Bosne in Hercegovine, da z velikim veseljem pozdravljamo priklopljenje Bosne in Hercegovine k državi. Sedanji položaj bo pa kmalu nevzdržljiv. Kako se naj v delegacijah obravnavajo bosenske zadeve, ne da bi mogli izvoljeni zastopniki tam zastopati svoje stališče? In kaj potem, če se med sklepi delegacij in novega bosniškega deželnega zbora pojavijo nasprotja? Zato se bo kmalu pokazala nujnost, da dobe zastopniki Bosne in Hercegovine v državnem zboru in delegacijah sedež in glas. To pa je mogoče, če se priklopijo Bosna in Hercegovina na eno obeh državnih polovic ali pa tako, da se ustvari tretje samostojno državno telo, sestojee iz jugoslovanskih dežel Avstrije in Ogrske. Ogrski se pa na noben način ne smete priklopiti, ker jih je osvojila Avstrija s 70 odstotki. Mogoč bi bil le kompromis, da bi se en del zasedenega ozemlja utelesil Dalmaciji, drugi Hrvatski. Toda tudi to bi bil le korak na poti osnove samostojnega jugoslovanskega državnega ozemlja pod habsburškim žezlom. To izjavo dr. Šusteršiča smo pač brez dvoma vsi pravi Slovenci iz srca pozdravili. Saj je kulturno in politično združenje Jugoslovancev v okviru habsburške monarhije naš končni program.

Kralj Peter hoče zbežati.

Najnovejše srbske vesti so zopet vznemirljive. Zdi se, da se bo kralj Peter odpovedal prestolu. Mislijo, da bo prepustil prestol sinu Juriju, sam pa zapustil deželo in se podal v varstvo naše države. Veliki zaboji se odpošiljajo iz kraljeve palače in sumijo, da so to reči za beg. Proti več prijateljem se je kralj izrazil, da se ne čuti dovolj močnega, od časopisov nahujskano množico obvladati. Listi so začeli že nekoliko pomirjeno ljudstvo pozivati na vojsko in sovražniki kralja Petra se tako množijo, da se po pravici boji umora. Če zasede kraljevi prestol princ Jurij, izbruhne brez dvoma vojska, ker zanjo ni nihče drug tako vnet kakor ravno on.

Dogodki na Balkanu.

Diplomatom je treba verjeti ravno narobe. Avstrijska diplomacija je do najzadnjega časa trdovratno trdila, da ne misli na priklopljenje Bosne in Hercegovine k naši državi. In vendar je o tej svoji nameri obvestila prej Rusijo in Italijo, ker se je najbolj bala nasprotovanja od strani. Minister za zunanje zadeve si je pa znal pridobiti Italijo in Rusijo zase s tem, da je obljubil Tittoniju, da se Avstrija odpove pravicam, ki jih ima na podlagi člena 29. berlinske pogodbe nasproti Črni gori, da dobi tako Italija doli prostejšo roko. Ruskemu ministru za zunanje zadeve Izvolskemu pa je obljubil, da bo podpiral Rusijo v nameri, da se naj Dardanele odpro ruskemu črnomoškemu brodovju, da more mimo Carigrada v Sredozemsko morje. Vse to seveda ni prav kramarskim Angležem, ker bi radi imeli prvo besedo tudi na Balkanu. Najbolj hudi pa so zaradi priklopljenja Bosne in Hercegovine Srbi, ki sanjajo o Veliki Srbiji. Časopisi in ljudstvo je pozivalo vlado na vojsko, vršile so se po Belgradu velike demonstracije. Nekateri vročekrvneži grozijo, da bodo vdrli z Albanezi v Bosno. Avstrija je na vse pripravljena. Sicer se je pa bojno navdušenje med Srbi par dni sem precej poglelo, vedoč, da zaman računajo na Grke in Turke.

Mohorjani, spominjajte se šentjakobske šole!

Pozor!

Slovence, ki kupujejo v Celovcu, prosimo, da se v slučaju potrebe obračajo na naše uredništvo za nasvet, kdo izmed celovških trgovcev je vreden slovenskega denarja. Nemci napovedujejo Slovincem bojkot, odgovorili jim bomo krepko in korenito dokazali, da so oni od nas, in ne mi od njih odvisni. Bratje na Kranjskem in Primorskem, pozor!

Cerkvene vesti.

Profesorske spremembe v bogoslovju.

„Mir“ je že avgusta meseca kratko poročal, da se je med pretečenimi počitnicami poslovil od celovške bogoslovnice prof. dr. Alojzij Cigoj, ki je dolgo dobo 38 let s svojim obširnimi in temeljitim poznavanjem sv. pisemskega bogoslovja predaval na tem zavodu Novi, oziroma Stari zakon. Prof. dr. Cigoj je bil med letošnjimi počitnicami izvoljen za kapiteljskega dekana benediktincev v Št. Pavlu v Labudski dolini. Tiho, brez šuma, brez običajnega slovesa je zapustil mesto svojega dolgoletnega delovanja in nastopil že v avgustu svojo novo odlično službo. Na njegovo mesto pa je bil poklican iz Inomosta o. Gregorij Müller D. J.

S profesorjem dr. Cigojem se je poslovil od celovške bogoslovnice edini Slovenec - profesor in zadnji benediktinec. Benediktinci so bili sem od leta 1807 lepo vrsto let edini bogoslovni profesorji na tem zavodu. Starejši duhovniki se še z veseljem in s ponosom spominjajo tega časa in profesorjev benediktincev. Ščasoma pa je zmanjkalo št. paveljskim benediktincem redovnikov profesorjev; tako se je zgodilo, da so poleg benediktincev poučevali na celovski bogoslovnici tudi stolni korarji v Celovcu. Leta 1887. je pa poklical prevz. knez in škof krški dr. Jožef Kahn na celovško bogoslovnico očete iz Družbe Jezusove za voditelje in profesorje, ki zdaj že nad 20 let s svojimi priznanimi vzgojevalnimi vrtnami skrbijo za bogoslovno izobrazbo mladega duhovniškega naraščaja na Koroškem. Benediktinec dr. Cigoj, ki je bil tačas že profesor sv. pisma na tem zavodu, je obdržal svojo profesuro ter jo spoštovan in priljubljen od svojih slušateljev opravljal do letošnjega leta. Stojč vedno na višini sv. pisemskih znanosti, je znal s svojimi točnimi predavanji ogreti bogoslovce za svoj predmet; a ne le to, kot izkušen sodnik je dosegel tudi leto za letom najlepših uspehov. „Pri tem profesorju smo se nekaj naučili“, to bo priznal vsak njegovih mnogoštevilnih učencev. Tudi pisateljval je pridno dr. Cigoj ter zavzema kot tak najodličnejše mesto med celovškimi bogoslovnimi profesorji; pisal pa je, žal, samo nemški.

Njegovo najpoljudnejše delo je „Življenje Jezusovo“, katero je v 4 bogato ilustriranih zvezkih izdala Družba Jožefova v Celovcu.

Za to plodonosno in neutrudno delovanje ga je imenoval knez in škof krški najprej za duhovnega in pozneje za konzistorialnega svetovalca. Vrsto let je bil dr. Cigoj tudi odbornik naše Družbe sv. Mohorja, po smrti stolnega prošta Lamberta Einspielerja pa je bil od kn. šk. ordinarijata imenovan za kn. šk. censorja knjig Družbe sv. Mohorja. Kot prosinodalni izpraševavec pri župnijskih izpitih je imel priliko, merodajno vplivati na pastirovanje v krški škofiji — v kateri je spočetka sam pastiroval kot spovednik pri Uršulinkah v Celovcu in slovenski pridigar istotam. Zadnja leta se je posebno brigal za povzdigo češčenja evharističnega Jezusa in je bil tudi prvomestnik bratovščine vednega češčenja ter paramentnega društva za celo škofijo. Ta kratek pregled že kaže, da je napravil odhod dr. Cigoja iz Celovca precejšnjo vrzel, katero bo le težko izravnati.

Ne vemo sicer, ali se je gospod profesor lahko ali težko ločil od svoje profesure. Znano nam je samo, da je pisal svojemu prijatelju ob

svojem odhodu: „Kliče me redovniška dolžnost, treba se je pokoriti“, ter pristavil svojemu pismu še sledeče vrstice:

„Učil sem sveto pismo let osemtrideset,
Zapuščam li za sabo spomina vredno sled?
Zdaj treba je v „kloster“, postati samotar,
Jaz menim, da zapustil ne bom ga živ nikdar.“

Mi pa želimo profesorju dr. Cigoju na njegovem novem mestu še obilo veselja in še vrsto srečnih, mirnih let. Ad multos annos!

Od papeža je odlikovan in imenovan za monsignorja č. g. vojni kurat Rafael Kozák. Čestitamo! Za kateheta na ljudski šoli v Celovcu je imenovan č. g. Ignac Millonig, kaplan v Trgu. Č. g. dr. Ludovik Reinprecht je imenovan za časnega kaplana v Žabnicah. Č. g. Val. Matevžič, provizor v Ovčjivasi, je bil ravno tam inštaliran za župnika. V duhovno pomoč je nastavljen v Celovcu pri benediktinski cerkvi o. Fr. Hübner, S. J. Prestavljen je iz Celovca v Št. Andraž o. Vid Loinger, S. J.; na njegovo mesto je prišel o. Gašper Sanctjohanser.

Književnost.

Dijaški koledarček za leto 1808/9. Založila Slovenska dijaška „Zveza“ v Ljubljani. (Naroči se tudi lahko pri „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani). S tem koledarčkom je Slovenska dijaška „Zveza“ odpomogla živi potrebi slovenskega dijaštva po svojem koledarčku. Vsebina je izborna, vsestranska; poleg javnih visokošolskih informacij tehtna študija „Razvoj slovenskega dijaštva od leta 1848.“, zraven življenjepisa O'Connella, irskega Demostena, izpodbuja k samoizobrazbi in dr. Vsaka stran diha idealen dijaški duh. Srednješolci, ki ste zmožni mladostnega poleta in tudi vi, ki stojite izven dijaških vrst, ki vas pa zanima vpogled v mlado dijaško stremljenje, posezite po ličnem koledarčku!

Kaj je novega po svetu.

Družba sv. Cirila in Metoda razpisuje službo potovalnega učitelja. Natančnejša pojasnila glede obveznosti, ki so združene s to službo, kakor tudi glede prejemkov, daje družbina pisarna. Prosilci za to mesto naj blagovole svoje prošnje, opremljene z rojstnim listom in z dokazili o dosedanjem delovanju doposlata družbini pisarni do 1. novembra t. l.

Družbi sv. Cirila in Metoda je izročil g. Lavoslav Schwentner, knjigotržec v Ljubljani, 150 K kot dobiček od prodanih razglednic nesrečnih žrtev 20. septembra 1908, katere je izdelal fotograf g. Berthold v Ljubljani.

Slovenski koleki „Obmejnim bratom v pomoč“ so okusno izdelani v rdeči barvi, predstavljajo ozemlje, kjer Slovenci prebivajo in s tem tudi slovensko narodno mejo. Tako je izražen njih namen. Črke: T. G. L. M. C. pomenijo Trst, Gorico, Ljubljano, Maribor, Celovec; pozabljeni pa seveda tudi niso rezijanski Slovenci in Prekmurci. Za marsikoga bo ta kolek kos nazornega ponka, ker bo tukaj prvokrat videl celotno podobo slovenske meje. Rodoljubi, kupujte pridno te koleke! Slovenci, širite jih! Obmejnim bratom v pomoč! Dobivajo se po 2 vin. komad pri S. K. S. Z. v Mariboru.

Ljubljanska mestna občina je izjavila, da bo prostovoljno poravnala vso škodo, narejeno pri zadnjih demonstracijah. Vprašamo celovski magistrat, ali bo storil isto ali pa bo vsaj prepovedal svojim uslužbencem, da ne demonstrirajo več v dvojezičnem Celovcu proti Slovincem?

Nemški razgrajaci v Celju so bili že kaznovani. Otmar Drganc in Franc Mehlsack sta bila obsojena vsak na štiri tedne ječe, Simon Zuzzi na tri dni zapora; poleg tega sta prva dva obsojena v povrnitev škode posojilnici v Celju v znesku 240 K in Zuzzi v povrnitev škode dr. Jos. Sernecu v znesku 11 K 40 vin.

Služba kletarskega nadzornika. C. kr. poljedelsko ministrstvo namerava v zmislu § 13 vinske postave z dne 12. aprila 1907, dr. z. št. 210, nastaviti za Koroško od 1. prosinca 1909 posebnega kletarskega nadzornika z uradnim sedežem v Celovcu, najprej provizorično, za eno leto z X. činovnemu redu odgovarjajočo plačo in z letnim potovalnim pavšalom 2500 K. Prošnje je treba nasloviti na c. kr. poljedelsko ministrstvo najdalje do 5. novembra 1908 in jih vložiti pri c. kr. deželni vladi. — Zahteva se znanje obeh deželnih jezikov.

Pozor! Ne zamenjati akcijskega budjejeviškega piva s tamošnjim meščanskim. Prvo je slovanski izdelek in daje od piva, razprodanega na Kranjskem, nekaj odstotkov družbi sv. Cirila in Metoda, meščansko pa podpira „Schulverein“. Kdor toči importirano pivo, naj toči to slovansko

Franc Koritnik,

krojaški mojster,

Celovec, Paradaiser-ulica 3,

se priporoča za napravo vsakovrstnih oblek, osobito sedaj za bližajočo se zimo.

Najmodernejše domače in angleško blago vedno v zalogi.

Nizke cene. Točna postrežba.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Carl de Roja, Beljak

Podružnica v Celovcu.

Trgovina

s steklom, porcelanom, kamenino, kuhinjsko opravo, svetilkami, cunjami in surovinami.

Zastopnik tovarne za kalcium-karbid v Šibeniku.

Brzojavni naslov: Roja, Beljak.

Telefon: Beljak 32. — Celovec 128.

500 hektolitrov novega pristnega vina

je po nizki ceni na prodaj; največ belega, pa tudi črnega in rdečega. Razpošiljam v sodih od 56 litrov naprej po 30 vinarjev liter, pri večjih množinah veliko ceneje.

Imam tudi 150.000 cepljenih trt po 12 kron 100 komadov.

Za obilno naročilo vina in trt se vljudno priporoča

Josip Cofič,

trtničar in vinogradnik, Vrhpolje, p. Vipava, Kranjsko.

Edino pristen je le Thierry-jev balsam

z zeleno var-redovnica. Najmanjša pošiljatev 12 $\frac{1}{2}$ ali 6 $\frac{1}{2}$ stveno znamko ali patentir-na družinska steklenica za potovanje K 5.— Zavoj brezplačno.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo.

Najmanjša pošiljatev 2 lončka K 3.60. — Zavoj brezplačno. Obe domači sredstvi sta povsod znani kot najboljši zoper tiščanje v zelodcu, gorečico, krče, kašelj, zasliženje, vnetja, ranitve, rane i. d. Naročila ali denarne pošiljateve se naj naslavljajo na:
Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogiški Stolini.
Zaloge skoro v vseh lekarnah.

Ceno posteljno perje

1 kg sivega, skubljenega K 2.—, napol belega K 3.80 belega K 4.—, izredno finega K 6.—, najbolj finega, skubljenega K 8.—, 1 kg sivega puha 6 K, belega 10 K, naprsnega 12 K, od 5 kg začeni franko.

Dovršene postelje

iz zelo gostega, rdečega, modrega, rumenega ali belega nanking-bлага, 1 pernica 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema 80 cm dolgima in 58 cm širokima blazinama, dobro napolnjena, z novim sivim, očiščenim in trpežnim perjem K 16.—, z napolpuhom K 20.—, s puhom K 24.—; posamezne pernice po K 12.—, 14.—, 16.—, blazine K 3.—, 3.50, 5.—. Pošilja po povzetju, zavoj brezplačno, od K 12.— naprej franko.

Maks Berger v Dešenici 224, Šumava, Češko.

Neugajajoče se zamenja ali se vrne denar.

Ceniki zastoj in franko.

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbor.

Zaloge je stalno v vrednosti $\frac{1}{4}$ milijona kron. Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa zimskega blaga bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala.

Imam za žene in neveste zmirom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbeni govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Najboljši češki vir za dobavo.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega, izpukanega perja 2 K, boljše 2 K 40 vin.; polbelega 2 K 80 vin.; belega 4 K, belega puhastega 5 K 10 vin.; 1 kg najfinejšega, snežno-belega, izpukanega 6 K 40 vin., 8 K; 1 kg sivega puha 6 K, 7 K, 1 belega, finega 10 K; najfinejšega prsnega puha 12 K. Ako se kupi 5 kg, poštnine prosto.

Izgotovljene postelje iz gostonitkaste rdečega, višnjevega, belega ali rumenega nankina, dobro napolnjene, tuhnja, 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema blazinama, vsaka 80 cm dolga, 58 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim puhastim perjem 16 K; napol puha 20 K, puha 24 K; posamezne tuhnje 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50 vin., 4 K. Pošiljam po posteljem povzetju od 12 K dalje poštnine prosto. Dovoljeno je zamenjati ali vrniti, ako se plača poštnina; če blago ne ugađa, se denar povrne. S. Benisch, Deschenitz, št. 794 (Češko).
Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Flachov travnik v Wunderstättenu, občina Labud,

v izmeri 6 h 78 arov in 19 m² se za primerno ceno takoj proda.

Kupne ponudbe in plačilni pogoji naznaniti so lastnici, okrajni hranilnici v Slovenjgradcu na Štajerskem.

Kmetijska nakupovalna in prodajalna zadruga pri Sv. Križu pri Mariboru, pošta Zgornja Sv. Kungota, ima po zmernih cenah na prodaj 300 hl dobrega sadjevca, veliko množino vsakovrstnih jabolk in okoli 200 q plemenitih kostanjev.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v Narodni šoli

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim staršem.

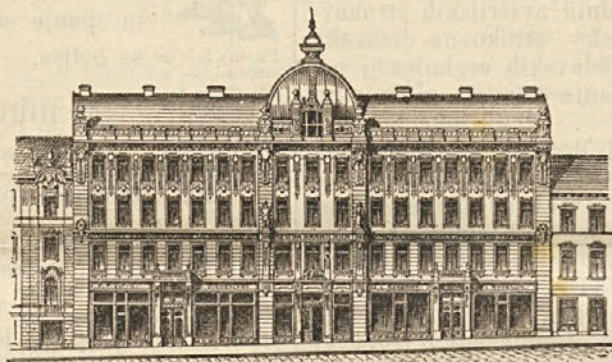
V hiši je štirirazredna ljudska šola; ozira se posebno na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dne 4. novembra t. l. Plačila 20 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovoljivo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Oskrbnik, 35 let star, mičnega značaja in v vseh strokah kmetijstva izvežban, želi se na večje nezadolženo posestvo priženiti. Ženska naj bi ne bila čez 30 let stara, dobrega srca, če ravno tudi vdova brez otrok. Ponudbe naj se naslovijo uredništvu „Mira“.

Stanje hranilnih vlog: nad 24 $\frac{1}{2}$ milijonov kron.

Rezervni

zaklad:

nad 900.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3,

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{3}{4}$ % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 $\frac{1}{2}$ %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Sest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8.— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.